

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

548

Vragen van het lid **Ploumen** (PvdA) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *een demonstratieverbod bij abortusklinieken* (ingezonden 17 september 2020).

Antwoord van Minister **De Jonge** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 26 oktober 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 263.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Demonstraties bij abortuskliniek in Arnhem verboden»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u het ermee eens dat het een goede ontwikkeling is dat in Arnhem in een straal van 500 meter rondom een abortuskliniek niet meer gedemonstreerd en geflyerd mag worden om zo een einde te maken aan hinderlijk en intimiderend gedrag richting vrouwen die de kliniek bezoeken? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 2

Uit informatie van de gemeente Arnhem heb ik begrepen dat er niet meer pal voor de abortuskliniek betoogd mag worden en dat daarnaast een promotie-standplaats binnen een straal van 500 meter van een abortuskliniek vergunningplichtig wordt. In mijn eerdere commissiebrief en beantwoording van

¹ Omroep Gelderland, 15 september 2020, «Demonstraties bij abortuskliniek in Arnhem verboden» (<https://www.omroep gelderland.nl/nieuws/2467073/Demonstraties-bij-abortuskliniek-in-Arnhem-verboden>)

Kamervragen gaf ik al aan dat het op grond van de Wet openbare manifestaties (Wom) aan gemeenten (de burgemeester) is om demonstraties bij abortusklinieken in goede banen te leiden.^{2, 3, 4, 5, 6} Of maatregelen in dit verband noodzakelijk en gerechtvaardigd zijn, is dan ook een beoordeling die alleen lokaal door de burgemeester kan worden gemaakt op basis van de relevante feiten en plaatselijke omstandigheden. Het is niet aan mij om daarin te treden. Dat geldt ook voor de in het leven geroepen vergunningplicht voor een promotiestandplaats.

Zoals ik meermaals heb aangegeven vind ik het zeer kwalijk als vrouwen voor het betreden van een abortuskliniek worden lastiggevallen en zich moeten verantwoorden tegenover een vreemde. Daarnaast blijven de vrijheid van demonstreren en de vrijheid van meningsuiting fundamentele grondrechten ook als daarbij onwelgevallige of soms zelfs choquerende meningen geuit worden. Tevens geldt als uitgangspunt dat de overheid haar best moet doen een protest toe te staan daar waar de doelgroep dat protest kan horen en zien.

Vraag 3

Worden door burgemeesters in andere gemeenten soortgelijke maatregelen genomen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Zoals u weet ben ik over de situatie bij abortusklinieken en de actuele ontwikkelingen op dat terrein op regelmatige basis in gesprek met gemeenten en abortusklinieken. Het huidige beeld is dat er het afgelopen half jaar vanwege de coronamaatregelen weinig demonstraties plaatsvonden. Sinds juli lijken de demonstraties in verschillende gemeenten mondjesmaat weer op te starten.

Na de recente uitspraak van de voorzieningenrechter van de rechtbank Noord-Holland over het aanspreken van individuele bezoekers van een abortuskliniek in Heemstede, hebben enkele burgemeesters hierover lokaal ook vragen vanuit de gemeenteraad gekregen vergelijkbaar met de vragen die u mij nu stelt.

Over de actuele situatie is mij het volgende bekend.

In zes gemeenten wordt aan de demonstranten een plek voor de demonstraties aangewezen op enige afstand van de kliniek, in twee gemeenten houden demonstranten ook deze afstand op basis van informele afspraken met de gemeente. En in de overige zes gemeenten zijn (vooralsnog) geen voorschriften verbonden aan de demonstraties, omdat daar ook geen concrete aanleiding voor is. Waarom er wel of geen voorschriften worden meegegeven aan een demonstratie is afhankelijk van de lokale feiten en omstandigheden, zoals ik bij het antwoord op vraag 2 heb aangegeven.

Vraag 4

Bent u bekend met de oproep van de voorzitter van Stisan, de koepel van abortusklinieken die pleit voor een landelijk verbod op demonstraties in de buurt van klinieken?⁷

Antwoord 4

Ja.

Vraag 5

Vindt u ook, gezien het feit dat vrouwen bij alle veertien abortusklinieken in Nederland geregeld aangesproken worden door demonstranten, dat een landelijk verbod op demonstraties in de nabije omgeving van abortusklinieken noodzakelijk is om vrouwen te beschermen tegen intimiderend gedrag

² Kamerstuk 32 279, nr. 150.

³ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 1651.

⁴ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 3198.

⁵ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 2752.

⁶ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 4078.

⁷ NOS, 16 september 2020, «Abortusklinieken willen verbod op demonstraties voor de deur» (<https://nos.nl/artikel/2348552-abortusklinieken-willen-verbod-op-demonstraties-voor-de-deur.html>)

van demonstranten? Zo ja, bent u bereid hierover met de desbetreffende gemeenten in gesprek te gaan? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 5

Ik hoor vanuit de gemeenten dat zij genoeg mogelijkheden hebben om maatregelen te treffen indien de lokale situatie dat vraagt. Dit is ook wat de voorbeelden bij het antwoord op vraag 3 laten zien. Op grond van de Wom dient het lokale gezag per demonstratie te beoordelen of maatregelen noodzakelijk zijn, een landelijk verbod is ook daarom niet in beeld. Ik blijf wel de uitwisseling van kennis en ervaring tussen gemeenten bevorderen, indien zij daar behoefte aan hebben.

Hierbij verwijs ik ook naar mijn antwoord op de vragen 2 en 3.